

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.180/2024/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. június 14.
Az ügy tárgya: zaklatás büntette és más bűncselekmény
Terhelt: ...
Első fok: Egri Járásbíróság, 26.B.243/2022/29., ítélet, tárgyalás, 2022.
november 22.
Másodfok: Egri Törvényszék, 2.Bf.268/2022/35., nyilvános ülés, 2023.
szeptember 21.
Az indítvány előterjesztője: a terhelt
Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria a zaklatás büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.268/2022/35. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] I. A Egri Járásbíróság a 2022. november 22. napján kihirdetett 26.B.243/2020/29. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett zaklatás büntetében [Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont] és zaklatás vétségében [Btk. 222. § (1) bekezdés], ezért őt – halmazati büntetésül – 1 év börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre ítélte, amelynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette.

Megállapította, hogy a terhelt a szabadságvesztésből annak végrehajtása elrendelése esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra és a próbaidő tartamára elrendelte pártfogó felügyeletét. A bíróság a terhelttel szemben zaklatás vétsége (Btk. 222. § (1) bekezdés és (3) bekezdés a) pont) miatt folyamatban lévő eljárást – magánindítvány hiányában – megszüntette. Rendelkezett a terhelt által előzetes fogvatartásban töltött időnek a kiszabott szabadságvesztésbe való beszámításról, a lefoglalt dologról és kötelezte a terheltet 421.893 forint büntügyi költség megfizetésére.

[2] A terhelt és védője fellebbezése folytán másodfokon eljáró Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2023. szeptember 21. napján meghozott ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta; a terhelttel szemben büntetés kiszabását és pártfogó felügyeletének elrendelését mellőzte, a terheltet 2 év időtartamban próbára bocsátotta, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[3] **II. 1.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, annak törvényi oka (Be. 649. §) megjelölése nélkül, anyagi és eljárási jogszabálysértésre hivatkozással.

[4] Indokolása szerint a terhére rótt bűncselekményt nem követte el, az ítélet törvénysértő, bizonyítatlan és felderítetlen, mindenféle valóság alapot nélkülöz. Előadta, hogy a védekezési jogától is megfosztották, miután a 2023. szeptember 21-ére kitűzött másodfokú nyilvános ülést a másodfokú bíróság jelenléte nélkül tartotta meg 9 órakor, holott idézése 11 óra 30 percre szólt. Mindezek alapján a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és új másodfokú eljárás megismétlését indítványozta.

[5] **2.** A Legfőbb Ügyészség a BF.233/2024/2. számú átiratában a terhelt felülvizsgálati indítványát alaposnak tartotta.

[6] Az eljárásnak az ügyiratokból rendelkezésre álló adatainak pontos megjelölése mellett rögzítette, hogy a törvényszék a nyilvános ülésre a terheltet idézte, azonban az nem volt szabályszerű, mivel a törvényszék a nyilvános ülést az idézésben megjelölttől eltérő időpontban tartotta meg, és azt a terhelti idézésen megjelölt időpont előtt be is rekesztette. Ennek alapján a nyilvános ülést a törvényszék a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt eljárási szabálysértéssel, olyan személy távollétében tartotta meg, akinek a jelenléte kötelező lett volna, ami hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértést, egyben felülvizsgálati okot valósított meg.

[7] Mindezek alapján az Egri Törvényszék 2.Bf.268/2022/35. számú ítéletének hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

[8] **3.** A Kúria a 2024. május 6. napján meghozott Bfv.II.180/2024/6. számú végzésével a terhelt által megfizetni rendelt 421.893 forint büntügyi költség végrehajtását a Be. 659. § (7) bekezdése alapján félbeszakította.

[9] **III.** A terhelt felülvizsgálati indítványa alapos.

[10] **1.** A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely kizárólag a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvényben (Be.) meghatározott feltételek szerint vehető igénybe. Felülvizsgálatnak a Be. 648. §-a alapján a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen és csak a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárási jogi okokból van helye. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető.

[11] A Kúria a következetes gyakorlata alapján a terhelt felülvizsgálati indítványát – miután abban nem jelölte meg az eljárási törvény azon rendelkezését, amely alapján a megtámadott határozatok felülvizsgálatát kezdeményezi (Be. 649. §) – tartalma szerint vizsgálta, amely a vele szemben lefolytatott büntetőeljárás szabályosságának és az annak eredményeként meghozott bűnösségmegállapítás kifogásolásaként azonosítható.

[12] A feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető ok az eljárás olyan súlyos hibája, amely rendkívüli jogorvoslati eljárásban is a jogerős ítélet mérlegelés nélküli megsemmisítésére vezet, vagyis az ilyen szabálysértés megállapítása esetén az ítélet érdemi felülbírálata már szóba sem jön [Be. 663. § (2) bekezdés]. Miután a terhelt felülvizsgálati indítványa azzal, hogy a másodfokú bíróság a nyilvános ülést jelenléte nélkül az eljárási szabályok megsértésével tartotta meg, ilyen eljárási sérelemre hivatkozott, a Kúria elsőként ezt vizsgálta meg.

[13] 2. A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálati ok, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerint a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező. Ez tehát felülvizsgálatot is megalapozó, ún. abszolút eljárási szabálysértés.

[14] A Be. 428. § (1) bekezdés a) pontja szerint a vádlott jelenléte a tárgyaláson kötelező, ha a tárgyaláson való jelenlét jogáról a 430. § (1) bekezdése szerint nem mondott le. A Be. 510. § (1) bekezdése előírja, hogy a bíróságnak a kitűzött határnapra idéznie kell azt, akinek a jelenléte a tárgyaláson kötelező.

[15] A Be. 425. § (3) bekezdése szerint a nyilvános ülésre a törvényben megállapított eltérésekkel a tárgyalásra vonatkozó rendelkezések az irányadók. A másodfokú eljárásban a Be. Tizenegyedik, Tizenharmadik, valamint a Tizennegyedik Rész rendelkezéseit a Tizenötödik Részben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni (589. §).

[16] A Be. 599. § (5) bekezdése értelmében a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében a nyilvános ülésen a fellebbezés akkor is elbírálható, ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges. A nyilvános ülés terhelt távollétében történő megtartását a Be. 599. § (5) bekezdése tehát akkor engedi meg, ha idézése szabályszerű volt, továbbá a nyilvános ülésen az állapítható meg, hogy a meghallgatása nem szükséges és a fellebbezés elbírálható [Kúria Bfv.III.354/2013 (BH 2013.333.II.)].

[17] A másodfokú bíróság – az ügydöntő határozat meghozatalából következően – nyilvánvalóan arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fellebbezések elbírálásához a terhelt meghallgatása nem szükséges. Ebben az esetben tehát a nyilvános ülés megtarthatóságának a másik, objektív feltétele a terhelt idézésének szabályszerűsége. A Be. ugyanis csak a szabályszerűen idézett terhelt távollétében teszi lehetővé a tárgyalás (nyilvános ülés) megtartását; a nem szabályos idézés akadályát képezi a tárgyalás (nyilvános ülés) megtartásának. Ekként a tárgyalásnak a nem szabályszerűen idézett terhelt távollétében történő megtartásával a bíróság feltétlenül hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést követ el [Kúria Bfv.I.1.286/2018 (BH 2019.100.); Kúria Bfv.I.1.375/2017 (BH 2018.108.)].

[18] Az ügyiratokból megállapíthatóan a terhelti és védelmi fellebbezések alapján másodfokon eljáró Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2.Bf.268/2022/30. számú végzésével az ügyben 2023. szeptember 21. napjának 11 óra 30 percére tűzött ki nyilvános ülést, amelyre a terheltet és a védőt idézte, a főügyészséget és a sértetteket pedig értesítette.

[19] A másodfokú bíróság az ügyben 2023. szeptember 21. napján 9 órakor kezdte meg a nyilvános ülést, amelyen kizárólag a kirendelt védő jelent meg. A törvényszék a terhelt idézését szabályszerűnek tekintette, a nyilvános ülést a terhelt távollétében megtartotta, és a fellebbezéseket elbírálva ügydöntő határozatot hozott, majd 9 óra 50 perckor a nyilvános ülés berekesztésre került [Egri Törvényszék 2.Bf.268/2022/35. számú jegyzőkönyv 3. oldal].

[20] A másodfokú bíróságnak a jegyzőkönyv lezárását követően felvett feljegyzéséből ugyanakkor az is megállapítható, hogy a terhelt 11 óra 30 perckor a bíróságon megjelent, személyes jelenlétében pedig a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a nyilvános ülés a BIIR rendszerben 9 órára tűzte ki, ugyanakkor a kitűző végzésben elírási hiba okán 11 óra 30 perc szerepelt, az idézéseket pedig ezen időponttal adta ki a ténylegesen kitűzött időponttól eltérő időpontra. A tanács elnöke ezt követően a terheltet arról is tájékoztatta, hogy felülvizsgálati indítvánnyal fordulhat a Kúriához miután az idézése nem minősül szabályszerűnek [Egri Törvényszék 2.Bf.268/2022/35. számú jegyzőkönyv 3. oldal].

[21] A rendelkezésre álló ügyiratok alapján pedig az is megállapítható, hogy a terhelt a nyilvános ülésen való jelenlét jogáról – a Be. 430. § (1) bekezdése szerint – nem mondott le, a nyilvános ülés kitűzését – akárcsak a kirendelt védője – maga is kérte, azon részt kívánt venni, e célból pedig a törvényszék épületében meg is jelent. A törvényszék pedig a nyilvános ülésre a terheltet írásban megidézte, azonban az nem volt szabályszerű, mivel a törvényszék a nyilvános ülést az idézésben megjelölttől eltérő időpontban tartotta meg, azt a terhelti idézésen megjelölt időpont előtt be is rekesztette. Ennek alapján pedig a nyilvános ülést a törvényszék a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt eljárási szabálysértéssel, olyan személy távollétében tartotta meg, akinek a jelenléte kötelező lett volna. Ezzel pedig a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerint meghatározott feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező (ún. abszolút) eljárási szabálysértés valósult meg, aminek kötelező – mérlegelést nem tűrő – jogkövetkezménye a jogerős határozat hatályon kívül helyezése és az eljáró bíróság új eljárásra utasítása.

[22] A nyilvános ülés megtartása – rendes jogorvoslati eljárásban vagy felülvizsgálat során – akkor is a határozat feltétlen hatályon kívül helyezéséhez vezet, ha az idézés szabálytalansága a bíróságnak nem felróható [Kúria Bfv.III.1.367/2013 (BH 2015.152.)].

[23] Amennyiben az ítéletet a megvalósult feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés miatt hatályon kívül kell helyezni, úgy az anyagi jogszabálysértést sérelmező indítvány okafogyottá válik. Feltétlen eljárási szabálysértés esetén ugyanis az ítéletet pusztán annak folytán, az ítélet tartalmára tekintet nélkül kell hatályon kívül helyezni (BH 2020.263.).

[24] A feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető okból eredő mérlegelés nélküli megsemmisítés folytán tehát az ítélet érdemi felülbírálata már szóba sem jön [Be. 663. § (2) bekezdés], ekként a terhelt felülvizsgálati indítványának további részeit a Kúria érdemben nem vizsgálta, nem is vizsgálhatta.

[25] A kifejtettek alapján a Kúria – a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen – az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.268/2022/35. számú ítéletét a Be. 663. § (2) bekezdés második fordulata alapján – a Be. 663. § (4) bekezdés a) pontjának megfelelően – hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[26] 3. A hatályon kívül helyezésre vezető ok megjelölésével értelemszerűen egyben a Kúria a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatást is megadja [Be. 663. § (3) bekezdés] azzal, hogy a megismételt másodfokú eljárást soron kívül [Be. 79. § (1) bekezdés c) pont] kell lefolytatni.

[27] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban – a Kúria elnöke számára a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés nyomán – öttagú tanácsban járt el.

[28] **IV.** A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdése értelmében nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata kizárja.

Budapest, 2024. június 14.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró

A Kúria Bfv.II.180/2024/9. számú végzése 2024. június 14. napján véglegessé vált.
Budapest, 2024. június 14.

Dr. Harangozó Attila s.k.

a tanács elnöke